

UCHWAŁA Nr XXXIII/247/2021
RADY POWIATU ŁOWICKIEGO
z dnia 31 marca 2021 r.

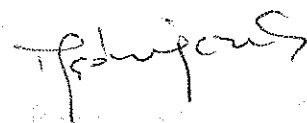
w sprawie uchwalenia Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Łowickim na lata 2021-2025.

Na podstawie art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2020 r. poz. 920) i art. 6 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020 r. poz. 218, zm. poz. 956) uchwała się, co następuje:

§ 1. Uchwała się Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Łowickim na lata 2021-2025 w brzmieniu, jak w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Łowickiego.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

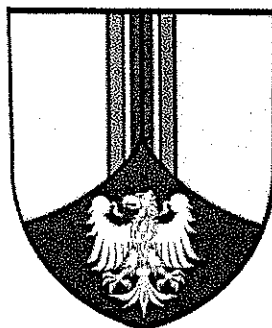

UZASADNIENIE

Zgodnie z zapisami art. 6 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz.U. 2020.218) do zadań własnych powiatu należy w szczególności opracowanie i realizacja powiatowego programu *przeciwdziałania przemocy w rodzinie* oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie. Poprzedni program przyjęty Uchwałą Rady Powiatu Łowickiego Nr XVII/110/2016 z dnia 29 lutego 2016r. dotyczył lat 2016-2020.

Załącznik
do Uchwały Nr XXXIII/247/2021
Rady Powiatu Łowickiego
z dnia 31. marca 2021r.

POWIATOWY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY
W RODZINIE
ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY
W RODZINIE
W POWIECIE ŁOWICKIM
na lata 2021 - 2025

Łowicz 2021

SPIS TREŚCI

I. WSTĘP	str. 3
II. PODSTAWY PRAWNE PROGRAMU	str. 5
III. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE NA TERENIE POWIATU ŁOWICKIEGO	str. 7
IV. ZASOBY INSTYTUCJONALNE POWIATU ŁOWICKIEGO W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE	str. 12
V. ZAGROŻENIA W REALIZACJI ZADAŃ PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE	str. 13
VI. CELE PROGRAMU	str. 13
6.1 Cel główny programu	str. 14
6.2 Cele szczegółowe	str. 14
6.3 Adresaci programu	str. 14
VII. OBSZARY, KIERUNKI, DZIAŁANIA I WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA CELÓW	str. 15
VIII. PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU ORAZ ZASADY FINANSOWANIA I MONITOROWANIA	str. 20

I. WSTĘP

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997r. w art. 18 i 71 wskazuje, że instytucja rodziny objęta jest szczególną ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej, a jej dobro państwo ma obowiązek uwzględniać w swojej polityce społecznej, zwłaszcza poprzez udzielanie szczególnej pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji społecznej.

Rodziny dotknięte przemocą pozostają w trudnej sytuacji społecznej, co jest podstawą do udzielania im pomocy przy użyciu metod i narzędzi określonych w obecnie obowiązującym porządku prawnym.

„Powiatowy program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie w powiecie łowickim na lata 2021-2025” został opracowany stosownie do zapisów art. 6 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, (t. j. Dz. U.2020.218 ze zm.), zgodnie z którym do zadań własnych powiatu należy „opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie”.

Program stanowi kontynuację działań realizowanych zgodnie z „Powiatowym programem przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie w powiecie łowickim na lata 2016-2020” zarówno w zakresie profilaktyki przeciwdziałania przemocy, jak i ochrony ofiar przemocy oraz edukacji osób stosujących przemoc. Istotnym jego elementem jest koordynacja działań podejmowanych przez Powiat na rzecz osób doświadczających przemocy oraz sprawców przemocy. Podstawę programu stanowi podejście interdyscyplinarne, zgodnie z którym wszelkie działania na rzecz pomocy rodzinie powinny

być planowane i wdrażane przez specjalistów z różnych dziedzin, będących przedstawicielami różnych instytucji i organizacji.

Zadaniem Programu jest wprowadzenie w życie szerokiego spektrum działań mających na celu zarówno zwrócenie uwagi opinii publicznej na zjawisko przemocy w rodzinie, przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz zwiększenie profesjonalizmu służb społecznych w udzielaniu pomocy ofiarom przemocy rodzinnej, a także w podejmowaniu odpowiednich działań wobec sprawców.

Program zakłada podejmowanie kompleksowych działań skierowanych zarówno na profilaktykę przeciwdziałania przemocy w rodzinie, jak również na ochronę ofiar przemocy i edukację sprawców stosujących przemoc w rodzinie.

W preambule ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie zapisano, że przemoc w rodzinie narusza podstawowe prawa człowieka, w tym prawo do życia i zdrowia oraz poszanowania godności osobistej, a władze publiczne mają obowiązek zapewnić wszystkim obywatelom równe traktowanie i poszanowanie ich praw i wolności.

Ustawa definiuje pojęcie przemocy w rodzinie jako jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób najbliższych, a także innych osób wspólnie zamieszkujących lub wspólnie gospodarujących, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Najczęściej występujące formy przemocy to: przemoc fizyczna, psychiczna, ekonomiczna, seksualna i zaniedbanie:

- przemoc fizyczna - są to wszelkie działania polegające na użyciu siły i prowadzące do naruszenia nietykalności cielesnej, nieprzypadkowych urazów, zranień, stłuczeń, złamań, czy zasinień,
- przemoc psychiczna - umyślne działanie wykorzystujące nie siłę fizyczną, lecz mechanizmy psychologiczne, powodujące zachwianie pozytywnego obrazu własnej osoby u ofiary, obniżenie u niej poczucia własnej wartości, pojawienie się stanów lękowych i nerwicowych,
- przemoc seksualna - polega na wymuszaniu niechcianych przez ofiarę zachowań w celu zaspokojenia potrzeb seksualnych sprawcy,

- przemoc ekonomiczna - to działania prowadzące do całkowitego finansowego uzależnienia ofiary od sprawcy,
- zaniedbanie – działanie polegające na ciągłym niezaspokajaniu podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych¹.

Program określa cztery zakresy podstawowych działań skierowanych do różnych grup odbiorców:

- 1) uprzedzające: informacyjne, edukacyjne, kierowane do ogółu mieszkańców Powiatu Łowickiego, a także do osób pracujących z ofiarami i sprawcami przemocy w rodzinie;
- 2) interwencyjne: opiekuńcze i terapeutyczne, kierowane do ofiar przemocy w rodzinie oraz pouczające izolujące, kierowane do osób stosujących przemoc w rodzinie;
- 3) wspierające: psychologiczne, terapeutyczne i inne, kierowane do osób doznających przemocy w rodzinie;
- 4) korekcyjno-edukacyjne, kierowane do osób stosujących przemoc w rodzinie.

Zaplanowane działania są spójne z kierunkami wyznaczonymi zarówno w strategicznych dokumentach krajowych, unijnych, jak i Strategią Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030, Wojewódzkim Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2017-2020, Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Łowickim na lata 2008-2020.

II. PODSTAWY PRAWNE PROGRAMU

Działania ujęte w niniejszym Powiatowym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Łowickim realizowane będą w oparciu o obowiązujące akty prawne, a w szczególności:

1. Ustawę z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U.2020.218 ze zm.).
2. Ustawę z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U.2020.1876 ze zm.).
3. Ustawę z dnia 25 lutego 1964r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t.j. Dz.U.2020.1359).
4. Ustawę z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U.2019.2277 z późn. zm.).
5. Ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz.U.2020.2050).
6. Ustawę z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz.U.2020.920).

¹ D. Kubacka-Jasiecka, A. Lipowska-Teutsch: „Wobec przemocy”, Kraków 1997r.

7. Ustawę z dnia 6 czerwca 1997r. - Kodeks karny (t.j. Dz.U.2020.1444 ze zm.).
8. Ustawę z dnia 6 czerwca 1997r. - Kodeks postępowania karnego (t.j. Dz.U.2020.30 z późn. zm.).
9. Uchwałę nr 76 Rady Ministrów z dnia 29 kwietnia 2014r. w sprawie ustanowienia Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020 (M.P.2014.445).
10. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz.U. z 2011r. nr 209, poz. 1245).
11. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 31 marca 2011r. w sprawie procedury postępowania przy wykonywaniu czynności odebrania dziecka z rodziny w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie (Dz. U. z 2011r. Nr 81, poz. 448).
12. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 22 października 2010r. w sprawie wzoru zaświadczenia lekarskiego o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2010r. nr 201 poz. 1334 ze zm.).
13. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lutego 2011r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz kwalifikacji osób prowadzących oddziaływanie korekcyjno-edukacyjne (Dz.U. z 2011r. nr 50 poz.259).

Zgodnie z art. 6 ust. 3 Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, do zadań własnych powiatu należy, w szczególności:

- 1) opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie;
- 2) opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;
- 3) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia;

- 4) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodku interwencji kryzysowej.

Ponadto do zadań powiatu z zakresu administracji rządowej dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie należy, w szczególności:

- 1) tworzenie i prowadzenie specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie;
- 2) opracowywanie i realizacja programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

III. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE NA TERENIE POWIATU ŁOWICKIEGO

Z raportu przedstawionego przez Urząd Statystyczny w Łodzi wynika, że Powiat Łowicki zamieszkuje 78 616 osób (stan na rok 2018), w tym 38 059 mężczyzn i 40 557 kobiet. Społeczeństwo powiatu to w przeważającej części mieszkańcy wsi. Na terenie powiatu funkcjonują służby, które w zakresie swoich kompetencji mają przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

W celu zdiagnozowania problemu przemocy w rodzinie na terenie Powiatu Łowickiego, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Łowiczu zebrało dane na temat ofiar i sprawców przemocy w rodzinie oraz prowadzonej procedury „Niebieskie karty” z miejskiego i gminnych ośrodków pomocy społecznej. Ponadto specjaliści pracujący w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie (pracownicy socjalni, dzielnicowi, kuratorzy sądowi) wypełnili ankiety.

W mieście Łowicz oraz w każdej gminie na terenie Powiatu Łowickiego realizowane są wieloletnie programy przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie. Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie nakłada na samorządy gmin obowiązek powoływania Zespołów Interdyscyplinarnych, które z mocy ustawy podejmują działania w stosunku do osób i rodzin dotkniętych przemocą domową. Inicjują również działania w stosunku do zewnętrznych podmiotów i instytucji zajmujących się zjawiskiem przemocy w rodzinie. We wszystkich gminach funkcjonują zespoły interdyscyplinarne, w skład których wchodzi przedstawiciele jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty, ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych oraz kuratorzy sądowi. Przedstawiciel PCPR w Łowiczu jest w

Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Łowickim na lata 2021-2025

składzie Zespołu Interdyscyplinarnego przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Łowiczu.

Celem Zespołów jest budowanie lokalnego systemu wsparcia dla osób i rodzin doświadczających przemocy oraz wypracowanie standardów współpracy międzyinstytucjonalnej na rzecz przeciwdziałania przemocy. Dokonana w 2010r. nowelizacja ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przemocy w rodzinie nałożyła na Radę Ministrów obowiązek wydania rozporządzenia określającego zasady procedury „Niebieskie Karty” oraz wzory stosownych formularzy. Szczegółowe warunki realizowania procedury „Niebieskie Karty” określa Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 roku. Wspomniana procedura postępowania ma na celu zatrzymanie przemocy w rodzinie oraz pomoc w wychodzeniu z tej sytuacji. Uruchomienie procedury następuje poprzez wypełnienie formularza „Niebieska Karta-A” przez przedstawiciela jednej z następujących służb: policji, jednostek organizacyjnych pomocy społecznej (np. pracownika socjalnego), oświaty (np. pedagoga, dyrektora szkoły, nauczyciela), ochrony zdrowia (np. lekarza, pielęgniarkę), komisji rozwiązywania problemów alkoholowych. Wszczęcie procedury winno występować nawet w sytuacjach, w których jedynie zaistniało podejrzenie stosowania przemocy, nawet nie poparte dowodami. Dopiero w toku prowadzenia procedury wymaga się, aby przypuszczenie stosowania przemocy zostało uzasadnione. Liczbę wszczętych procedur „Niebieskie Karty” w latach 2017 –2019 obrazuje tabela 1.

Tabela 1. Liczba procedur „Niebieskie Karty” w Powiecie Łowickim w latach 2017-2019

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba procedur „Niebieskie Karty”			
		2017	2018	2019	Łącznie
1.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łyszkowicach	13	13	18	44
2.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zdunach	13	15	10	38
3.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kiernozi	4	1	3	8
4.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kocierzewie Południowym	brak danych	brak danych	brak danych	6
5.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łowiczu	55	43	49	147
6.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Domaniewicach	brak danych	brak danych	brak danych	36

Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Łowickim na lata 2021-2025

7.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielawach	4	9	7	20
8.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nieborowie	brak danych	brak danych	brak danych	Brak danych
9.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Chaśnie	brak danych	brak danych	brak danych	11
10.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łowiczu	18	11	11	40
11.	Powiat Łowicki	3	1	1	5

Zródło: dane PCPR w Łowiczu oraz miejskiego i gminnych ośrodków pomocy społecznej z terenu Powiatu Łowickiego

Tabela 2. Liczba ofiar przemocy w rodzinie w Powiecie Łowickim w latach 2017-2019

Wyszczególnienie	Liczba ofiar przemocy			
	2017 k/m	2018 k/m	2019 k/m	Łącznie k/m
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łyszkowicach	13/3	13/6	18/1	44/10
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zdunach	brak danych	brak danych	brak danych	42/9
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kiernozi	k - 4	k-1	k-3	8
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kocierzewie Południowym	brak danych	brak danych	brak danych	6
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łowiczu	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Domaniewicach	brak danych	brak danych	brak danych	32/3
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielawach	4/0	7/2	7/0	18/2
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nieborowie	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Chaśnie	brak danych	brak danych	brak danych	16/2
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łowiczu	16/2	10/1	10/1	36/4

Zródło: dane miejskiego i gminnych ośrodków pomocy społecznej z terenu Powiatu Łowickiego

Tabela 3. Liczba sprawców przemocy w rodzinie w powiecie łowickim w latach 2017-2019

Wyszczególnienie	Liczba sprawców przemocy			
	2017 k/m	2018 k/m	2019 k/m	Łącznie k/m
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łyszkowicach	0/13	1/12	3/15	4/40
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zdunach	brak danych	brak danych	brak danych	3/35
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kiernozi	m-4	m-1	m-3	m-8
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kocierzewie Południowym	brak danych	brak danych	brak danych	m-6
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łowiczu	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Domaniewicach	brak danych	brak danych	brak danych	33/3
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielawach	0/4	3/6	1/4	4/14
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nieborowie	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Chaśnie	brak danych	brak danych	brak danych	2/15
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łowiczu	m-18	m-11	1/10	1/39

Źródło: dane miejskiego i gminnych ośrodków pomocy społecznej z terenu Powiatu Łowickiego

Z przedstawionych danych wynika, że prowadzenie procedury „Niebieska Karta” utrzymuje się na podobnym poziomie w latach 2017-2019. Najwięcej przypadków przemocy występuje na terenie miasta Łowicza (największa liczba ludności). Przedstawione dane wskazują też, że przeważnie sprawcami przemocy w rodzinie są mężczyźni.

Ośrodki pomocy społecznej w ramach procedury „Niebieskie Karty” proponowały różne rodzaje wsparcia i pomocy, najczęściej w formie:

- pracy socjalnej oraz pomocy finansowej i rzeczowej,
- monitorowania sytuacji rodziny,
- kierowania do punktu konsultacyjnego w celu uzyskania wsparcia psychologa i terapeuty,
- udzielania porad prawnych,
- kierowania do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Potrzeby w zakresie przeciwdziałania przemocy jakie najczęściej definiują ośrodki pomocy społecznej to:

- utworzenie miejsca tymczasowego pobytu dla ofiar przemocy w rodzinie,
- pomoc prawna, psychologiczna, terapeutyczna, terapia rodzinna,
- szkolenia dla pracowników i członków zespołów interdyscyplinarnych,
- tworzenie grupy wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie,
- rzeczywiste zaangażowanie służby zdrowia w procedurę Niebieskie Karty,
- poszerzenie oferty psychologicznej dla dzieci.

Dane z ankiet wypełnianych przez specjalistów pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie wskazują na występowanie na terenie Powiatu Łowickiego różnych form przemocy (fizyczna, psychiczna, ekonomiczna, seksualna, zaniedbanie). Najczęściej występującą formą przemocy w rodzinie jest przemoc psychiczna, a następnie przemoc fizyczna. Najczęstszą przyczyną przemocy w rodzinie są używki, np. alkohol, narkotyki, itp. oraz problemy finansowe. Specjaliści zgodnie stwierdzają, że przemoc w rodzinie nie jest sprawą prywatną, a ofiary przemocy powinny być objęte pomocą i wsparciem. Najczęściej wskazywano na potrzebę pomocy psychologicznej, prawnej, socjalnej, w tym finansowej oraz lokalowej. Z kolei sprawcy przemocy w rodzinie powinni zostać objęci pomocą psychoterapeutyczną lub psychologiczną. Respondenci uznali, że oferowana ofiarom przemocy pomoc jest wystarczająca, choć wiele osób jest odmiennego zdania wskazując na długotrwałe procedury, brak miejsc schronienia, nieznaną swoją prawa lub nieumiejętność korzystania z nich przez ofiary przemocy w rodzinie. Podzielone opinie dotyczyły również pomocy dla sprawców przemocy w rodzinie. Jedni uznawali, że jest ona wystarczająca, inni, że wręcz przeciwnie ze względu na brak odpowiednich specjalistów oraz brak przymusu korygowania swoich zachowań. Dobrowolnie sprawcy rzadko podejmują działania zmieniające do zmiany swojego funkcjonowania.

Specjaliści pracujący w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie oczekują, że Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Łowiczu będzie organizować szkolenia i doradzać w kwestiach przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Ważne jest również podejmowanie wspólnych działań.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Łowiczu zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie realizuje poprzez Punkt Interwencji Kryzysowej.

W okresie od 1 lutego do 15 grudnia 2019r. ogółem udzielono 248 porad dla 239 osób, w tym:

- psycholog – 80 porad dla 83 osób,

- pedagog – 56 porad dla 62 osób do 30.06.2019r.,
- psychoterapeuta rodziny – 39 porad, dla 29 osób do 31.05.2019r.,
- psycholog-terapeuta – 45 porady dla 46 osób
- specjalista pracy socjalnej - 28 porady dla 19 osób.

Wizyty pierwszorazowe – 49.

Ze wsparcia specjalistów skorzystało: kobiet – 137, mężczyzn – 33, dzieci – 69.

29 dzieci korzystało z wsparcia pedagoga, 20 dzieci ze wsparcia psychologa, 16 dzieci – psychologa-terapeuty, 3 dzieci – specjalisty pracy socjalnej, 1 dziecko z wsparcia psychoterapeuty rodziny.

Dzieci korzystające z usług pedagoga to głównie dzieci z rodzin zastępczych.

Ilość osób przyjętych przez poszczególnych specjalistów:

- pedagog – 62 osoby (kobiet – 26, mężczyzn – 7, dzieci – 29) – do 30.06.2019r.,
- psycholog – 83 osoby (kobiet – 56, mężczyzn – 7, dzieci – 20),
- psychoterapeuta rodziny – 29 osób (kobiet – 17, mężczyzn – 11, dzieci - 1) – do 31.05.2019r.
- psycholog-terapeuta – 46 osób (kobiet – 25, mężczyzn – 5, dzieci – 16)
- specjalista pracy socjalnej – 19 osób (kobiet – 13, mężczyzn – 3, dzieci – 3).

W roku 2020 ze wsparcia specjalistów skorzystały 104 osoby, w tym 61 kobiet, 23 mężczyzn, 20 dzieci. Z pomocy psychologa skorzystało 69 osób, psychologa-psychoterapeuty – 22 osoby, pracownika socjalnego – 13 osób. Ze względu na zagrożenie Covid-19 wsparcie realizowane było w sposób hybrydowy. Specjaliści byli dostępni pod wskazanym numerem telefonu.

IV. ZASOBY INSTYTUCJONALNE POWIATU ŁOWICKIEGO W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE

1. Sąd Rejonowy w Łowiczu.
2. Komenda Powiatowa Policji w Łowiczu.
3. Prokuratura Rejonowa w Łowiczu.
4. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Łowiczu.
5. 10 gminnych/miejskich Interdyscyplinarnych Zespołów do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
6. Punkty konsultacyjne działające przy ośrodkach pomocy społecznej.

7. 10 gminnych/miejskich ośrodków pomocy społecznej.
8. 10 gminnych/miejskich komisji rozwiązywania problemów alkoholowych.
9. Placówki oświatowo-wychowawcze.
10. Zakłady opieki zdrowotnej, w tym: szpital, Poradnia Zdrowia Psychicznego i Poradnia Leczenia Uzależnień.
11. Organizacje pozarządowe i instytucje kościelne.
12. Punkt Interwencji Kryzysowej.
13. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Łowiczu.
14. Świetlice profilaktyczne i socjoterapeutyczne dla dzieci i młodzieży.

V. ZAGROŻENIA W REALIZACJI ZADAŃ PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE

1. Negatywne wzorce zachowań społecznych.
2. Bezradność rodzin w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.
3. Problemy alkoholowe członków rodzin.
4. Słaba kondycja ekonomiczna rodzin.
5. Nieumiejętność rozwiązywania problemów w rodzinach.
6. Brak świadomości dotyczących możliwości rozwiązywania swoich problemów za pomocą mediacji rodzinnych.
7. Brak specjalistów w zakresie mediacji rodzinnych oraz do pracy ze sprawcami przemocy w rodzinie.
8. Brak wiedzy o instytucjach oferujących specjalistyczną pomoc.
9. Stereotypy na temat rodziny.
10. Zagrożenie epidemiczne.

IV. CELE PROGRAMU

Zadaniem Programu jest wprowadzenie w życie szerokiego spektrum działań mających na celu zarówno zwrócenie uwagi opinii publicznej na zjawisko przemocy w rodzinie, przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz zwiększenie profesjonalizmu służ społecznych w udzielaniu pomocy ofiarom przemocy w rodzinie, a także w podejmowaniu odpowiednich działań wobec sprawców.

6.1. Cel główny programu

Celem głównym Programu jest przeciwdziałanie występowaniu oraz ograniczenie zjawiska przemocy w rodzinie i skutków jej stosowania w powiecie łowickim.

6.2. Cele operacyjne, szczegółowe zadania i wskaźniki osiągnięcia celów.

Wszelkie cele i działania zaplanowane do realizacji w ramach niniejszego Programu mają służyć poprawie sytuacji rodzin doznających przemocy jak i ochronie rodzin zagrożonych przemocą. Dla efektywnej realizacji Programu sformułowano następujące cele szczegółowe:

Cel 1: zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Cel 2: zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

Cel 3: zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

Cel 4: zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług.

6.3. Adresaci programu.

Program skierowany jest do:

- 1) ogółu mieszkańców Powiatu Łowickiego, w tym osób zagrożonych przemocą w rodzinie,
- 2) osób dotkniętych przemocą w rodzinie,
- 3) osób stosujących przemoc w rodzinie,
- 4) świadków przemocy w rodzinie.

VII. OBSZARY, KIERUNKI DZIAŁANIA I WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA CELÓW

Obszar 1: Profilaktyka i edukacja społeczna

Cel: zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Lp.	Kierunki działań	Rodzaje działań	Realizatorzy	Wskaźniki	Termin realizacji
1.	Poszerzenie wiedzy ogółu społeczeństwa na temat zjawiska przemocy w rodzinie	Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie na obszarze powiatu	PCPR	liczba opracowanych diagnoz	2021-2025
2.	Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie; zmiana postrzegania przez społeczeństwo problemu przemocy w rodzinie	Edukacja środowiska lokalnego na temat przemocy i jej skutków poprzez: - prowadzenie powiatowych kampanii społecznych, współpraca z lokalnymi mediami, opracowanie i druk ulotek informacyjnych, plakatów, które: - obalają mity i stereotypy na temat przemocy w rodzinie, usprawiedliwiające jej stosowanie, - opisują mechanizmy przemocy w rodzinie oraz jednoznacznie wskazują na ich społeczną szkodliwość i społeczno-kulturowe uwarunkowania, - promują metody wychowawcze bez użycia przemocy i informują o zakazie stosowania kar cielesnych wobec dzieci przez osoby wykonujące władzę rodzicielską oraz sprawujące opiekę lub pieczę, promują działania służące przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, w tym ochronę i pomoc dla osób doznających przemocy oraz interwencję wobec osób stosujących przemoc.	PCPR we współpracy z lokalnymi mediami OPS oraz organizacjami pozarządowymi	liczba lokalnych kampanii	2021-2025

Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Łowickim na lata 2021-2025

3.	Poprawa jakości systemu działań profilaktycznych	Opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie	PCPR we współpracy z placówkami oświatowymi, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, organizacjami pozarządowymi	1. Liczba opracowanych programów. 2. Liczba zrealizowanych programów. 3. Liczba uczestników programów.	2021-2025
4.	Realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie	Opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie	PCPR	1. Liczba opracowanych i realizowanych programów. 2. Liczba uchylonych uchwał	2021-2025

Obszar 2: Ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.

Cel: zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

Lp.	Kierunki działań	Rodzaje działań	Realizatorzy	Wskaźniki	Termin realizacji
1.	Rozwój infrastruktury w zakresie udzielania pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie oraz wypracowanie zasad współpracy z instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie	Rozbudowa sieci i poszerzenie oferty placówek wspierających i udzielających pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie, w tym utworzenie ośrodka interwencji kryzysowej.	Starostwo Powiatowe, PCPR	1. Liczba utworzonych ośrodków interwencji kryzysowej. 2. Zakres i rodzaj świadczonych usług. 3. Liczba osób korzystających z oferty.	2021-2025
		Nawiązywanie i wzmacnianie współpracy pomiędzy instytucjami rządowymi i samorządowymi oraz organizacjami pozarządowymi w zakresie pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.	Starostwo Powiatowe, PCPR	Liczba zleconych lub wspólnie realizowanych projektów	2021-2025
2.	Upowszechnianie informacji i edukacja w zakresie	Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form uzyskania m.in. pomocy:	PCPR we współpracy z mediami lokalnymi,	1. Liczba opracowanych i upowszechnionych materiałów	2021-2025

Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Łowickim na lata 2021-2025

	możliwości i form udzielania pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie	medycznej, psychologicznej, prawnej, socjalnej, zawodowej i rodzinnej m.in. poprzez: - przekazywanie informacji przez pracowników socjalnych w godzinach pracy PCPR oraz przez specjalistów PIK, kolportaż materiałów informacyjnych własnych oraz innych instytucji i organizacji działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	gminami, placówkami oświatowymi i służbą zdrowia oraz innymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi	informacyjnych. 2.Liczba lokalnych kampanii społecznych.	
		Opracowanie i realizacja zajęć edukacyjnych kierowanych do osób dotkniętych przemocą w rodzinie w zakresie podstaw prawnych i zagadnień psychologicznych dotyczących reakcji na przemoc w rodzinie.	PCPR we współpracy z gminami, placówkami oświatowymi, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną oraz innymi instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz przeciwdziałania w rodzinie	1 Liczba zajęć dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie. 2. Liczba osób uczestniczących w zajęciach.	2021-2025
3.	Udzielanie pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie	Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w całodobowych ośrodkach wsparcia oraz w ośrodkach interwencji kryzysowej	PCPR we współpracy i organizacjami pozarządowymi	1. Liczba powiatowych ośrodków wsparcia i ośrodków interwencji kryzysowej. 2.Liczba miejsc w w/w ośrodkach. 3. Liczba osób dotkniętych przemocą, które skorzystały z miejsc w w/w ośrodkach.	2021-2025
		Tworzenie i zwiększanie zakresu działania oraz dostępności do lokalnych telefonów zaufania, interwencyjnych lub informacyjnych dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie	Starostwo powiatowe, PCPR we współpracy z organizacjami pozarządowymi	1.Liczba lokalnych telefonów zaufania. 2. Czas dostępności telefonu. 3.Liczba rozmów i interwencji	2021-2025
		Zapewnienie bezpieczeństwa	PCPR, rodziny zastępcze,	1.Liczba dzieci, które zostały	2021-2025

Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Łowickim na lata 2021-2025

		krzywdzonym dzieciom w trybie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie	placówki opiekuńczo-wychowawcze	odebrane z rodziny w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia w związku z przemocą w rodzinie. 2. Liczba dzieci umieszczonych odpowiednio: u innej, niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej, w rodzinie zastępczej lub placówce opiekuńczo-wychowawczej.	
		Opracowanie i realizacja programów terapeutycznych i pomocy psychologicznej dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie	PCPR we współpracy z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną i organizacjami pozarządowymi	1. Liczba programów terapeutycznych. 2. Liczba osób uczestniczących w programie terapeutycznym. 3. Liczba osób, które ukończyły programy terapeutyczne. 4. Liczba grup terapeutycznych. 5. Liczba grup wsparcia.	2021-2025
4.	Monitoring skuteczności działań pomocowych	Badanie skuteczności pomocy udzielanej rodzinom dotkniętym przemocą	PCPR we współpracy z organizacjami pozarządowymi	1. Liczba osób monitorowanych po opuszczeniu specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, u których przemoc ustała. 2. Liczba corocznych raportów i analiz czynników sprzyjających i utrudniających skuteczną pomoc.	2021-2025

Obszar 3. Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc w rodzinie

Cel: zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

Lp.	Kierunki działań	Rodzaje działań	Realizatorzy	Wskaźniki	Termin realizacji
1.	Interweniowanie właściwych służb na stosowanie przemocy w rodzinie	Stosowanie procedury „Niebieskie Karty”. Aktywność i współdziałanie oraz wymiana informacji pomiędzy służbami w zakresie monitoringu zachowań osób uprzednio skazanych za stosowanie przemocy w rodzinie	PCPR, Punkt Interwencji Kryzysowej, ops, służba zdrowia, oświata, komisje rozwiązywania problemów alkoholowych, policja, sąd	1. Liczba sporządzonych i przekazanych formularzy „Niebieskich Kart-A”. 2. Liczba przekazanych informacji o ponownym stosowaniu przemocy w rodzinie	2021-2025
2.	Realizowanie wobec osób stosujących przemoc w rodzinie programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych zmierzających do zaprzestania przemocy w rodzinie	Opracowanie i realizacja programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie w warunkach wolnościowych i w jednostkach penitencjarnych. Monitorowanie udziału osób stosujących przemoc w rodzinie w oddziaływaniach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie. Badanie skuteczności programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych kierowanych do osób stosujących przemoc w rodzinie poprzez monitorowanie ich zachowań przez okres do 3 lat po ukończeniu programu korekcyjno-edukacyjnego	PCPR we współpracy z organizacjami pozarządowymi, ops i służbą więzienną	1. Liczba edycji programów korekcyjno-edukacyjnych 2. Liczba osób, które ukończyły programy oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych 3. Liczba osób stosujących przemoc w rodzinie, które po ukończeniu programu korekcyjno-edukacyjnego powróciły do zachowań polegających na stosowaniu przemocy w rodzinie	2021-2025
3.	Realizowanie programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie zmierzających	Opracowanie i realizacja programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie Badanie skuteczności programów	PCPR we współpracy z organizacjami pozarządowymi	1. Liczba programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie. 2. Liczba	2021-2025

Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Łowickim na lata 2021-2025

	do zmiany wzorców zachowań	psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie		uczestników. Liczba osób, które ukończyły programy. 3.Liczba osób stosujących przemoc w rodzinie, które po ukończeniu programów powróciły do zachowań przemocowych w rodzinie.	
--	----------------------------	--	--	--	--

Obszar 4. Podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Cel: podniesienie jakości i dostępności świadczonych usług poprzez zwiększanie kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Lp.	Kierunki działań	Rodzaje działań	Realizatorzy	Wskaźniki	Termin realizacji
1.	Wzmacnianie kompetencji zawodowych oraz przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie	Wdrożenie systemu wsparcia dla osób pracujących bezpośrednio z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie i z osobami stosującymi przemoc, w formie m.in. superwizji, coachingu, grup wsparcia	PCPR we współpracy z organizacjami pozarządowymi	Liczba osób poddanych różnym formom poradnictwa i wsparcia psychologicznego	2021-2025

IX. PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU ORAZ ZASADY FINANSOWANIA I MONITOROWANIA

Zakłada się, że zadania realizowane w ramach Programu doprowadzą do zwiększenia skuteczności pomocy i wsparcia kierowanego do osób i rodzin zagrożonych i dotkniętych przemocą w rodzinie poprzez:

1. Wzmocnienie i upowszechnienie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
2. Podniesienie świadomości społecznej w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym:

- zmiana postaw społecznych wobec zjawiska przemocy w rodzinie,
 - zwiększenie aktywności społecznej na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
3. Usprawnienie systemu pomocy kierowanej wobec osób dotkniętych przemocą w rodzinie, w tym:
- zwiększenie dostępności do pomocy specjalistycznej, w tym zapewnienie miejsc w całodobowych placówkach udzielających pomocy,
 - zmniejszenie liczby osób i rodzin dotkniętych przemocą.
4. Podniesienie jakości świadczonych usług, w tym:
- rozwój nowych form działania,
 - zintensyfikowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie,
 - wzrost liczby osób profesjonalnie zajmujących się świadczeniem usług na rzecz osób i rodzin zagrożonych o dotkniętych przemocą oraz osób stosujących przemoc w rodzinie.
5. Budowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie poprzez stałą współpracę pomiędzy instytucjami o organizacjami pozarządowymi oraz poszukiwanie skutecznych form przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Działania zawarte w Powiatowym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie łowickim na lata 2016-2020 finansowane będą ze środków budżetu państwa, powiatu, samorządu miasta i gmin Powiatu Łowickiego oraz środków pozabudżetowych pozyskiwanych z innych źródeł.

Ocena realizacji założonych w Programie działań dokonywana będzie przez Radę Powiatu Łowickiego, na podstawie corocznego sprawozdania z działalności PCPR w Łowiczu przedkładanego przez dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Łowiczu.

